

Berlini fal ledöntése

A Német Demokratikus Köztársaságot (NDK) a hatvanas évek során alapvetően a konszolidáció jellemezte, azonban ez nem valósulhatott volna meg a Szovjetunió támogatása nélkül. Mindennek ára van, a stabilizálásért az országnak bele kellett mennie a hidegháborúba. 1964-ben a szovjet vezetés rávette a Német Szocialista Egységpártot (NSZEP), hogy enyhítsenek a szabályokon, melyek az üzemek központi ellenőrzésével kapcsolatosak, ezzel próbálva az üzemeknek nagyobb szabadságot adni, és elérni az életszínvonal emelkedését.

NDK zászlaja

Forrás: <https://www.facebook.com/napindk/>

Németország felosztása a nagyhatalmak között.

Forrás:

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Német_Demokratikus_Köztársaság](https://hu.wikipedia.org/wiki/N%C3%A9met_Demokratikus_K%C3%B6zt%C3%A1rsas%C3%A1g)

A hetvenes évek során a stabilitás, és az enyhülés fura összjátéka dominált. Kezdeti lépésként az NDK a teljes elszigeteltség és a kiszolgáltatottság féleleme miatt 20 nem szocialista állam felé próbálkozott politikai gesztusokkal. Az Európai Közösség (EK) nem segített rajta, melynek fő oka az EK Amerikától való függése. A Marshall-tervben való részvétel miatt nem vállalhattak semmilyen nyílt kapcsolatot szocialista országokkal. Ezen kívül az NDK és a Nyugat-Németország (NSZK) közötti viszony sem volt túl rózsás, melyen a Nyugat-Berlin körüli műszaki zár sem segített. 1973-ban az ENSZ tagja lett, azonban barátsági szerződést, csak 1975-ben sikerült kötnie, de azt is csak a Szovjetunióval, mely a függés állandósulásához, és megszilárdulásához vezetett. Ebben az évtizedben kezdett hihetetlen magas kamattal rendelkező

hiteleket felvenni, mivel a Szovjet blokkban lévő európai országok nem egyesültek, ezért látszólag csak úgy tudták fenntartani a jólétet, ha kölcsönökkel finanszírozták azt.

Az 1980-as évekre az ország már nem bírta el az egyre mélyülő pénzügyi-gazdasági válságot. Kezdetben még csak a nagyberuházások hiúsultak meg. Az erősen konzervatív szocialista kormány lassan véglegesen elszigetelődött, elkülönült a reformok irányába mozduló ideológiai szempontból vett társországaitól, valamint a saját lakosságától is. A terror uralma, a szabadság hiánya, valamint a romló életkörülmények a nyolcvanas évek második felében országos tömegdemonstrációkhoz vezettek, amelyeket a hatalom erőszakkal sem tudott elfojtani. Az adósságspirál megkezdődött. A helyzetet az sem segítette, hogy egy idő után már a nyugdíjakat sem tudta kifizetni.

1989 nyarától mindennapossá váltak a rendszer reformját követelő tömegtüntetések, melyeknek legfőbb célja a határ megnyitása. Drasztikusan megugrott a szocialista államot elhagyó lakosok száma, akik főleg a kifizetetlen nyugdíjasok és a jobb életet kereső fiatalok voltak. 1989. augusztus 19-én, az osztrák-magyar határon megrendezésre került a páneurópai piknik. Az eseményt kihasználva sok NDK-állampolgár jutott át Ausztriába. Augusztus 23-án a budapesti NSZK-nagykövetségre menekült NDK-polgárok szabadon elutazhattak az NSZK-ba.

Hazánk 1989. szeptember 11-én 0 órától megnyitotta a határait az NDK polgárai előtt, magát a döntést Horn Gyula külügyminiszter jelentette be a Hét című műsor előző esti adásában. Ezzel utat nyitott az NDK-s menekülők részére, akik innentől egy kis kerülővel ugyan, de lényegében akadálytalan mehettek nyugatra. Az NSZK nagykövetségébe özönlöttek az emberek, ezzel teljesen elárasztva és leterhelve azt. A helyzet még az NDK-t is arra kényszerítette, hogy saját területéről engedélyezze bizonyos polgárai kiutazását. Október folyamán Csehszlovákia többször jelezte a kelet-berlini vezetésnek, hogy tűrhetetlenek és kezelhetetlenek tartja a főleg Prága belvárosában előállt helyzetet. Felállt egy kényszerhelyzet miszerint: ha az NDK nem változtat a lakosok nyugatra utazásának szabályain, abban az esetben egyből Magyarországhoz hasonló módon meg kell nyitnia a nyugati határát.

1989. október 6-án Gorbacsov a Szovjetunió elnöke látogatást tett az NDK-ba. Magatartása egyértelművé tette a keletnémet vezetés részére, hogy nem támogatja az állam politikáját, és az nem zárkozhat el a változtatások elől. Erich Honecker lemondása után a helyét Egon Krenz vette át. Csehszlovákia nyomására az NDK-államvezetés kidolgozta a nyugatra utazást kontrolláló javaslatok újabb sorozatát.

Erich Honecker, az NDK államfője 1971 és 1989 között

Forrás:

https://hu.wikipedia.org/wiki/Német_Demokratikus_Köztársaság

November 9-én az utazással kapcsolatos jogszabályok ügyében ülésezett az NSZEP felső vezetése. Az ott hozott döntést este, egy élőben közvetített sajtótájékoztatón Günter Schabowski ismertette. A sajtótájékoztató végeztével Riccardo Ehrmann, olasz újságíró azt kérdezte, hogy milyen könnyítések várhatók az NDK-állampolgárok utazása ügyében. Schabowski zavartan keresgélt papírjai között, mivel világosan emlékezett arra, hogy kapott utasítást arra, hogy mit mondjon erre a kérdésre. A teremben mindenki ledöbbenve hallgatta, valamint próbálta értelmezni a hallottakat. Ezután a hamburgi Bild riportere Peter Brinkmann az intézkedések életbe lépésének idejéről érdeklődött, Schabowski ekkorra már eltette a szemüvegét, így pár másodpercig keresve a szavakat, tanácstalanul forgatta papírjait, majd kicsit lenyugodván a következő választ adta: „-Ismereteim szerint ez érvénybe lép... igen, azonnal”.

A tévék előtt ülő NDK-polgárok ezrei indultak meg a berlini határátkelőhelyeihez, ahol egy

A lelkes tömeg

órán belül hatalmasra emelkedett a lelkes, felbuzdlt, határozott tömeg. A határőrséget ekkor még nem tájékoztatták, az teljesen zavartalanul üzemelt, mivel a határozat csupán másnap 4 órától lépett volna életbe. Az átkelőknél a feszültség egyre nőtt, a tömeg „visszajövünk, visszajövünk” skandálással

Forrás: <https://contextus.hu/berlini-fal-lebontasa-berlini-fal-leomlasi-berlini-fal-epitese-30-eve/>

követelte a határ azonnali megnyitását. A határparancsnokokat utasították, hogy a leghangosabbakat engedjék ki az NDK-ból, de igazolványukba tegyék rá a visszatérést megtiltó pecsétet. 23 órakor a Bornholmer Strasse-i átkelőnél megnyitották a határátkelőt. Pár nap elteltével a mindkét oldalról érkező németek vésővel, csákánnyal, kalapáccsal, továbbá puszta kézzel kezdtek hozzá a fal lerombolásához, s így az elnyomást, a félelmet, a terrort jelentő, s annak szimbólumává vált fal megsemmisítéséhez.

A berlini fal lebontása

Forrás: <https://romkat.ro/2019/11/09/harminc-eve-omlott-le-a-berlini-fal/>

Irodalomjegyzék:

- Dr. Gödeke Peter 1994. *A XX. század krónikája 1960–1969*. Officina Nova, Budapest, pp. 896–899
- https://hu.wikipedia.org/wiki/Német_Demokratikus_Köztársaság
- Martin, Roberts 1992. *Európa története 1900-1973 Az új barbárság kora?*. Akadémia Kiadó, Budapest, pp. 305